147920 - Ölü, kabrini ziyâret edeni hisseder mi?

Soru

Ölü, kabristanda kendisini ziyâret edenleri hisseder mi?
(Kabir ziyâreti sırasında) kabrin önünde mi durmak gerekir yoksa kabristana girmek yeterli midir?
Bizi bu konuda aydınlatır mısınız? Allah da sizi nuruyla aydınlatsın.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

"Ölünün kendisini ziyâret edeni hissetmesi konusunda Allah Teâlâ en iyi bilendir. Seleften bazı kimseler, ölünün kendisini ziyâret edeni hissettiğini söylemişlerdir. Ancak bildiğimiz kadarıyla buna delâlet eden hiçbir açık delil yoktur. Fakat kabirleri ziyâret etmenin meşrû oluşu ve onlara selâm verip şöyle dememiz gerektiği konusundaki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti bilinmektedir:

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، نَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ، يَغْفِرُ اللهُ لَنَا وَلَكُمْ ، يَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَالْمُسْتَأْخِرِينَ.

"Ey mü'minler yurdunun (kabristanın) sâkinleri! Allah'ın selâmı üzerinize olsun. İnşaallah bizler de size erişeceğiz (îmân üzere öleceğiz). Allah'tan bize ve size, (her türlü belâlardan, dünyâ ve âhiret azabından) kurtuluş dileriz. Allah, bizi ve sizi bağışlasın. Allah, sizden önce ölenlere de, sonra öleceklere de merhamet etsin."

Bütün bunlar dînen meşrû olan şeylerdir. Ölünün kendisini ziyâret edeni hissedip hissetmediği konusuna gelince, bunun açık bir delile ihtiyacı vardır. Bunu ancak Allah Subhânehu ve Teâlâ bilir. Ölünün hissedip hissetmemesinin bize bir zararı olmaz.Fakat bize düşen görev; sünneti yerine getirmemizdir. Buna göre bizi hissetmeseler bile kabirleri ziyâret etmemiz ve kabirlerde yatan ölülere duâ etmemiz müstehaptır. Çünkü bu davranış bize sevap kazandırır, onlara ise fayda verir.

Bu sebeple ölülere duâ etmemiz, onlara fayda verir. Onları ziyâret etmemiz ise bize fayda verir. Çünkü kabirleri ziyâret etmekte sevap vardır. Ayrıca kabirleri ziyâret etmekte ölümü ve âhireti hatırlama vardır ki, bununla biz istifâde etmiş oluruz.Aynı şekilde ölü de bizim duâlarımızdan ve istiğfarımızdan istifâde eder.

Kabrin başında durmaya gelince, bu konuda hüküm geniştir. Eğer ziyâretçi kabrin başında durursa, bunda bir sakınca yoktur. Kabristanın sınırında durup selâm verirse, bu yeterlidir.

Ziyâretçi, kabirlerin bir kenarında durup:

اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، نَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ، يَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ

"Bu yurdun (kabristanın) mü'minler ve müslümanlardan olan sâkinleri! Allah'ın selâmı üzerinize olsun. İnşâallah biz de sizin gibi olacağız (îmân üzere öleceğiz). Allah'tan bize ve size, (her türlü belâlardan, dünyâ ve âhiret azabından) kurtuluş dileriz. Allah, bizi ve sizi bağışlasın. Allah, bizden önce ölenlere de, sonra öleceklere de merhamet etsin."

Derse, bu da yeterlidir.

Eğer ziyâretçi babasının veya kardeşinin kabrinin yanına gelip başında durursa, bu daha fazîletli ve daha kâmil olur.

Ziyâretçinin kardeşinin veya babasının veya akrabasının veyahut da arkadaşının kabrinin yanına gelip:

"(Adını zikrederek) ey falanca! Esselamu Aleyke ve Rahmetullahi ve Berakâtuh. Allah seni bağışlasın. Allah sana merhamet etsin. Allah senin sevaplarını kat kat arttırsın" gibi duâlarla duâ ederse, bu güzeldir, daha fazîletli ve daha kâmildir."